

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-02/25-01/14

URBROJ: 6521-29-25-

Zagreb, 26. veljače 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Konačnom prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2006. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2009. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2013. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjena i dopuna iz 2022. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., drugo čitanje, P.Z. br. 125

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora raspravio je na 10. sjednici održanoj 26. veljače 2025., Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2006. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2009. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjene i dopune iz 2013. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., Izmjena i dopuna iz 2022. Protokola iz 1996. uz Konvenciju o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpada i drugih tvari, 1972., koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 21. veljače 2025. godine.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode, na temelju članka 95. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravio je predloženi Zakon kao matično radno tijelo.

Uvodno je državni tajnik u Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije istaknuo da je cilj donošenja ovoga Zakona potvrditi Protokol kojim se želi postići još veća kontrola sprječavanja onečišćenja mora do kojeg može doći potapanjem otpada i drugih tvari i spaljivanjem otpada u moru te izvoza otpada u svrhu potapanja ili spaljivanja otpada u more. Predloženim Zakonom osiguravaju se uvjeti za učinkovito postizanje UN-ovog cilja održivog razvoja broj 14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj i svih njegovih podciljeva. Ujedno se pristupanjem Protokolu očekuju uspješniji međunarodni odnosi po predmetnom pitanju, usmjerena razmjena informacija te dijalog između država, ugovornih stranaka Protokola, o pitanjima upravljanja obalnim područjem.

Obrazloženo je da se donošenjem Zakona o potvrđivanju Protokola iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana ovim Protokolom, a temeljem čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnom planu. Na dan stupanja na snagu Zakona ovaj Protokol nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovom stupanju na

snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (NN br. 28/96).

Nadalje je pojašnjeno da je Zakonom o gospodarenju otpadom (NN br. 84/21, 142/23) propisana zabrana potapanja otpada u more i paljenje otpada na moru, osim u skladu s Međunarodnom konvencijom o sprječavanju onečišćenja s brodova i njezinim priložima. Stoga se ne očekuje da će Zakon o potvrđivanju Protokola imati utjecaja na postojeće odredbe Zakona o gospodarenju otpadom (NN br. 84/21, 142/23).

Zaključno je napomenuto da će se s donošenjem Zakona o potvrđivanju Protokola ostvariti uvjeti za pristupanje Republike Hrvatske OECD-u, postići veći nadzor sprečavanja onečišćenja mora do kojeg može doći potapanjem otpada i drugih tvari i spaljivanjem otpada u moru te osigurati uvjeti za učinkovito postizanje spomenutog UN-ovog cilja održivog razvoja.

U raspravi na Odboru istaknuta je važnost očuvanja mora kao i njegova uloga u gospodarskom smislu, kako za lokalno stanovništvo tako i na nacionalnoj razini. Upozoreno je na nedostatnu edukaciju na lokalnoj razini vezano uz promptno djelovanje u situacijama onečišćenja mora. Stoga je naglašena potreba jačanja edukacije te sufinanciranja projekata jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u dijelu promptnog rješavanja slučajeva iznenadnog onečišćenja mora. U kontekstu sve većeg razvoja nautičkog turizma i izgradnje marina i utjecaja navedenog na morski okoliš iznesen je podatak da Republika Hrvatska posjeduje 40% svjetske čarter flote brodica i jahti, pri čemu često luke i uvjeti smještaja brodova nisu adekvatni. Ovdje je naglasak stavljen na pitanje kontrole ispusta otpadnih voda te je iznesen prijedlog da se zakonodavnom regulativom obveže sve marine, privezišta na raspolaganje uređajem za pražnjenje crnih tankova pa makar i mobilnim. Također je napomenuto da, premda se naglašava zelena tranzicija flote i smanjenje otpadnih voda, državni linijski prijevoznik Jadrolinija u brodovima nema tankove za otpadne vode te separatore za pročišćavanje crnih i sivih voda. Vezano uz predloženi Zakon ključnim je ocijenjena njegova provedba s ciljem očuvanja mora.

Sjednici nazočna predstavница Ureda pučke pravobraniteljice istaknula je da pučka pravobraniteljica, promovirajući i štiteći ustavno pravo na održiv okoliš, prati stanje morskog okoliša. U tom kontekstu ukazano je na slučaj potonule plinske platforme Ivana D u prosincu 2020. godine na hrvatskom dijelu Jadrana, a koji Ured prati dvije i pol godine. Iznesen je podatak da je u 2021. godini energetski inspektor donio rješenje o njezinom potpunom uklanjanju te da ono nije izvršeno. Trenutno je u tijeku postupak procjene utjecaja na okoliš sanacije potonule platforme te je o tome u lipnju 2024. godine objavljena informacija Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije. Naglašeno je kako je odluka o postupku sanacije ove potonule platforme iznimno značajna budući se time uspostavlja praksa odlučivanja u budućim slučajevima. Pučka pravobraniteljica u travnju 2023. godine preporučila je tadašnjem Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja da se izvrši potpuna sanacija i ukloni potonula plinska platforma.

Vezano uz zbrinjavanje morskog otpada istaknuta je potreba poticanja ribara da morski otpad, uglavnom plastični, prikupljen pri ribarenju dovoze na kopno. Upozoreno je da su oni sada u situaciji da ili nema osiguranih spremnika za odlaganje otpada ili moraju platiti njegovo odlaganje. Nadalje je problematizirana nedostatna kontrola zbrinjavanja zauljenih i crnih voda, odnosno fekalnih voda s brodova te nedostatak sustava zbrinjavanja na obali. Navedeno u uvjetima kada se brodovi sidre u svakoj uvalici rezultira onečišćenjem plaža i mora za kupanje. Nastavno na iznesen slučaj potonule platforme Ivana D ocijenjeno je kako postupak njezine sanacije traje predugo te je postavljeno pitanje je li bilo i u kojoj mjeri sličnih slučajeva te koliko se izdalo dozvola za namjerno potapanje kako bi se stvorili umjetni grebeni.

Državni tajnik Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije informirao je članove Odbora da je, s ciljem primjerene zaštite mora kao i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske, inicirano pokretanje osnutka i ustroja hrvatske rendžerske službe. Najavljeno je osnivanje međuresorne koordinacije s ciljem njezine uspostave. Prema prijedlogu hrvatska rendžerska

služba bila bi neovisna, zadužena za cijeli teritorij Republike Hrvatske te s određenim ovlastima i autoritetom. Kao takva bi, između ostalog, imala ključnu ulogu u zaštiti cijelog našeg jadranskog akvatorija, posebice isključivog gospodarskog pojasa u koji zalazi talijanska flota. Iznesen je podatak i da su najjače nevladine organizacije iz područja zaštite okoliša dale pisanu potporu inicijativi ustroja hrvatske rendžerske službe.

U nastavku rasprave izražena je potpora ovim nastojanjima da se ojača sustav zaštite mora i nadzora te je dodatno naglašena važnost uključivanja jedinica lokalne samouprave i županija s ciljem zajedničkog iznalaženja rješenja.

Vezano uz najavljeno osnivanje hrvatske rendžerske službe upozoreno je kako treba voditi računa da se njezine nadležnosti ne preklapaju s nadležnostima Državnog inspektorata Repulike Hrvatske. Državni tajnik iskazao je otvorenost da članovima Odbora na nekoj od narednih sjednica prezentira koncepciju hrvatske rendžerske službe te je navedeno podržano.

Značajnim je ocijenjeno jačanje i ustrojavanje službi koje bi reagirale u slučaju iznenadnih onečišćenja mora naftom. Istaknuto je da je Trst najveća luka za naftne derivate na Sredozemlju što rezultira time da godišnje preko 5000 tankera prođe blizu Istre. Upozoreno je kako bi samo jedna havarija tankera s izlivanjem njegova sadržaja u more, čak i onog najmanjeg od 70.000 tona, mogla onemogućiti turistički razvoj sljedećih pet do deset godina.

Tijekom rasprave također je naglašeno da uspješan sustav nadzora iziskuje sankcioniranje onečišćavača okoliša otpadom, provođenje kvalitetne edukacije i dobru suradnju s jedinicama lokalne samouprave kako bi i one upozorile te potaknule građane da prijavljuju slučajeve onečišćenja otpadom.

Načon provedene rasprave Odbor je jednoglasno (7 glasova „za“) odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje

ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA IZ 1996. UZ KONVENCIJU O SPRJEČAVANJU ONEČIŠĆENJA MORA POTAPANJEM OTPADA I DRUGIH TVARI, 1972., IZMJENE I DOPUNE IZ 2006. PROTOKOLA IZ 1996. UZ KONVENCIJU O SPRJEČAVANJU ONEČIŠĆENJA MORA POTAPANJEM OTPADA I DRUGIH TVARI, 1972., IZMJENE I DOPUNE IZ 2009. PROTOKOLA IZ 1996. UZ KONVENCIJU O SPRJEČAVANJU ONEČIŠĆENJA MORA POTAPANJEM OTPADA I DRUGIH TVARI, 1972., IZMJENE I DOPUNE IZ 2013. PROTOKOLA IZ 1996. UZ KONVENCIJU O SPRJEČAVANJU ONEČIŠĆENJA MORA POTAPANJEM OTPADA I DRUGIH TVARI, 1972., IZMJENA I DOPUNA IZ 2022. PROTOKOLA IZ 1996. UZ KONVENCIJU O SPRJEČAVANJU ONEČIŠĆENJA MORA POTAPANJEM OTPADA I DRUGIH TVARI, 1972.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio Dušicu Radojčić, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA
Dušica Radojčić

